

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER ROZWOJU I FINANSÓW

Warszawa, dnia 12 października 2017 r.

KABINET MARSZAŁKA SENATU
wpłynęło dn. 13.10.2017
nr. 5255 podpis. M

PT3.054.13.2017.LPJ.183

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 13.10.17
nr. 5255 podpis. M

Pan
Stanisław Karczewski
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

W związku z przekazaniem przy piśmie Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 września 2017 r. znak: DZP-VII-052-9/17 BM-I-052-1012/17/3 170912-00451 oświadczeniem złożonym wspólnie przez Pana Senatora Antoniego Szymańskiego i Pana Senatora Rafała Ślusarza na 46. posiedzeniu Senatu RP w sprawie m.in. regulacji w zakresie podatku VAT dotyczących nieodpłatnej pomocy prawnej świadczonej przez prawników, również w kontekście możliwości wprowadzenia zwolnienia od podatku VAT dla ww. nieodpłatnych usług prawniczych świadczonych przez prawników, uprzejmie przedstawiam zgodnie z właściwością rzeczową odpowiedź w sprawie.

Nieodpłatne świadczenie usług na terytorium kraju, w tym również usług pomocy prawnej, co do zasady nie podlega opodatkowaniu podatkiem VAT. Powyższe wynika z art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług¹, dalej: „ustawa o VAT”, stosownie do którego opodatkowaniu tym podatkiem podlega odpłatna dostawa towarów i odpłatne świadczenie usług na terytorium kraju. Z brzmienia tego przepisu należy bowiem wnioskować *a contrario*, iż nieodpłatne świadczenie usług nie stanowi czynności objętych zakresem podatku VAT.

Poprzez pomoc prawną udzielaną na zasadzie *pro publico bono* rozumie się nieodpłatne świadczenie profesjonalnych usług prawnych na rzecz osób, których status materialny nie pozwala na nabycie przez nich takich usług po cenach rynkowych. W konsekwencji również nieodpłatne świadczenie usług pomocy prawnej, co do zasady, nie podlega opodatkowaniu podatkiem VAT.

Świadczenie profesjonalnych usług na zasadzie *pro publico bono*, a zatem w sposób dobrowolny i nieodpłatny, w interesie publicznym – w szczególności na rzecz osób, których na te usługi nie stać, jest publicznie odbierane jako bezinteresowna działalność prospołeczna. Niezależnie od altruistycznych pobudek, którymi kierują się prawnicy świadczący usługi na takich zasadach, ich świadczenie w ten sposób kreuje pozytywny wizerunek danego prawnika (przedsiębiorcy) wśród obecnych i potencjalnych jego klientów, wpływa na lepsze postrzeganie danego prawnika/kancelarii prawnej w społeczeństwie, co nie pozostaje bez związku z prowadzoną działalnością gospodarczą. Mając powyższe na uwadze, uważam, iż świadczenie określonych usług prawnych nie podlega opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług, jeżeli odbywa się

¹ Dz. U. z 2017 r. poz. 1221, z późn. zm.

ono w formule *pro bono*, jako działalność prospołeczna zakładająca wzrost prestiżu oraz pozytywny wizerunek podatnika wykonującego te usługi.

Uprzejmie informuję, że wyjaśnienia odnoszące się do świadczenia usług pomocy prawnej na zasadzie *pro publico bono* są zamieszczone na stronie internetowej Ministerstwa Finansów www.mf.gov.pl w dokumencie „*Informacja ws. stosowania przepisów ustawy o podatku od towarów i usług w odniesieniu do nieodpłatnego świadczenia usług pomocy prawnej*”².

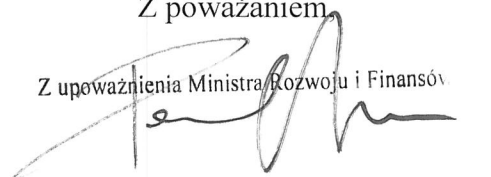
Świadczenie usług prawnych w danej formule nie generuje podatku VAT a w konsekwencji nie można uznać, że regulacje w zakresie VAT stanowią przyczynę ograniczającą korzystanie z pomocy prawnej świadczonej na zasadzie *pro publico bono*.

Należy również podkreślić, że regulacje dotyczące podatku VAT nie mogą stanowić przyczyny podnoszonych przez Panów Senatorów ograniczeń w dostępie do nieodpłatnej pomocy prawnej świadczonej na podstawie ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej³. Osoby uprawnione do tej pomocy nie ponoszą bowiem żadnych opłat z tego tytułu. Zwracam przy tym uwagę, że to ustawa o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej określa w sposób kompleksowy zasady udzielania tej pomocy oraz osoby, które mogą z niej skorzystać.

Mając na uwadze to, że przepisy o podatku od towarów i usług nie stanowią bariery w świadczeniu usług dla osób potrzebujących, czy to w ramach świadczenia jej na zasadach *pro publico bono*, czy też w ramach ww. ustawy, nie widzę uzasadnienia dla wprowadzenia zwolnienia od podatku VAT dla usług prawniczych, które są świadczone na zasadach komercyjnych.

Z poważaniem

Z upoważnienia Ministra Rozwoju i Finansów

Paweł Gruza
Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów

² http://www.mf.gov.pl/documents/766655/1402295/informacja_ogolna_ws_pro_bono_ttr_2012.pdf

³ Dz. U. z 2015 r. poz. 1255, z późn. zm.